विकिस्रोतः

ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ 03/അധ്യായഃ 12

< ദേവീഭാഗവതപുരാണമ് | സ്കന്ധഃ 03

അമ്ബായജ്ഞവിധിവർണനമ്

രാജോവാച

വദ യജ്ഞവിധിം സമ്യഗ്ദേവ്യാസ്തസ്യാഃ സമന്തതഃ .

ശ്രുത്വാ കരോമ്യഹം സ്വാമിന്യഥാശക്തി ഹ്യതന്ദ്രിതഃ .. 1 ..

പൂജാവിധിം ച മന്ത്രാംശ്ച ഹോമദ്രവ്യമസംശയമ് .

ബ്രാഹ്മണാഃ കതിസംഖ്യാശ്ച ദക്ഷിണാശ്ചതഥാ പുനഃ .. 2 ..

വ്യാസ ഉവാച

ശൃണു രാജൻ പ്രവക്ഷ്യാമി ദേവ്യാ യജ്ഞം വിധാനതഃ .

ത്രിവിധം തു സദാ ജ്ഞേയം വിധിദൃഷ്ടേന കർമണാ .. 3 ..

സാത്ത്വികം രാജസം ചൈവ താമസം ച തഥാപരമ് .

മുനീനാം സാത്ത്വികം പ്രോക്തം നൃപാണാം രാജസം സ്മൃതമ് .. 4 ..

താമസം രാക്ഷസാനാം വൈ ജ്ഞാനിനാം തു ഗുണോജ്ഝിതമ് .

വിമുക്താനാം ജ്ഞാനമയം വിസ്തരാത്പ്രബ്രവീമി തേ .. 5 ..

ദേശഃ കാലസ്തഥാ ദ്രവ്യം മന്ത്രാശ്ച ബ്രാഹ്മണാസ്തഥാ .

ശ്രദ്ധാ ച സാത്വകീ യത്ര തം യജ്ഞം സാത്ത്വികം വിദുഃ .. 6 ..

ദ്രവ്യശുദ്ധിഃ ക്രിയാശുദ്ധിർമന്ത്രശുദ്ധിശ്ച ഭൂമിപ .

ഭവേദ്യദി തദാ പൂർണം ഫലം ഭവതി നാന്യഥാ .. 7 ..

അന്യായോപാർജിതേനൈവ കർതവ്യം സുകൃതം കൃതമ് .

ന കീർതിരിഹ ലോകേ ച പരലോകേ ന തത്ഫലമ് .. 8 ..

തസ്മാന്ന്യായാർജിതേനൈവ കർതവ്യം സുകൃതം സദാ .

യശസേ പരലോകായ ഭവത്യേവ സുഖായ ച .. 9 ..

പ്രത്യക്ഷം തവ രാജേന്ദ്ര പാണ്ഡവൈസ്തു മഖഃ കൃതഃ .

രാജസൂയഃ ക്രതുവരഃ സമാപ്തവരദക്ഷിണഃ .. 10 ..

യത്ര സാക്ഷാദ്ധരിഃ കൃഷ്ണോ യാദവേന്ദ്രോ മഹാമനാഃ .

ബ്രാഹ്മണാഃ പൂർണവിദ്യാശ്ച ഭാരദ്വാജാദയസ്തഥാ .. 11 ..

കൃത്വാ യജ്ഞം സുസമ്പൂർണം മാസമാത്രേണ പാണ്ഡവൈഃ .

പ്രാപ്തം മഹത്തരം കഷ്ടം വനവാസശ്ച ദാരുണഃ .. 12 ..

പീഡനഞ്ചൈവ പാഞ്ചാല്യാസ്തഥാ ദ്യൂതേ പരാജയഃ .

വനവാസോ മഹത്കഷ്ടം ക്വ ഗതം മഖജം ഫലമ് .. 13 ..

ദാസത്വഞ്ച വിരാടസ്യ കൃതം സർവമഹാത്മഭിഃ .

കീചകേന പരിക്ലിഷ്ടാ ദ്രൗപദീ ച പ്രമദ്വരാ .. 14 ..

ആശീർവാദാ ദ്വിജാതീനാം ക്വ ഗതാഃ ശുദ്ധചേതസാമ് .

ഭക്തിർവാ വാസുദേവസ്യ ക്വ ഗതാ തത്ര സംകടേ .. 15 ..

ന രക്ഷിതാ തദാ ബാലാ കേനാപി ദ്രുപദാത്മജാ .

പ്രാപ്തകേശഗ്രഹാ കാലേ സാധ്വീ ച വരവർണിനീ .. 16 ..

കിമത്ര ചിന്തനീയം വൈ ധർമവൈഗുണ്യകാരണമ് .

കേശവേ സതി ദേവേശേ ധർമപുത്രേ യുധിഷ്ഠിരേ .. 17 ..

ഭവിതവ്യമിതി പ്രോക്തേ നിഷ്ഫലഃ സ്യാത്തദാഗമഃ .

വേദമന്ത്രാസ്തഥാന്യേ ച വിതഥാഃ സ്യുരസംശയമ് .. 18 ..

സാധനം നിഷ്ഫലം സർവമുപായശ്ച നിരർഥകഃ .

ഭവിതവ്യം ഭവത്യേവ വചനേ പ്രതിപാദകേ .. 19 ..

ആഗമോഽപ്യർഥവാദഃ സ്യാത്ക്രിയാഃ സർവാ നിരർഥകാഃ .

സ്വർഗാർഥഞ്ച തപോ വ്യർഥം വർണധർമശ്ച വൈ തഥാ .. 20 ..

സർവം പ്രമാണം വ്യർഥം സ്യാദ്ഭവിതവ്യേ കൃതേ ഹൃദി .

ഉഭയഞ്ചാപി മന്തവ്യം ദൈവം ചോപായ ഏവ ച .. 21 ..

കൃതേ കർമണി ചേത്സിദ്ധിർവിപരിതാ യദാ ഭവേത് .

വൈഗുണ്യം കല്പനീയം സ്യാത്പ്രാജ്ഞൈഃ പണ്ഡിതമൗലിഭിഃ .. 22 ..

തത്കർമ ബഹുധാ പ്രോക്തം വിദ്വദ്ഭിഃ കർമകാരിഭിഃ .

കർതൃഭേദാന്മന്ത്രഭേദാദ്ദ്രവ്യഭേദാത്തഥാ പുനഃ .. 23 ..

യഥാ മഘവതാ പൂർവം വിശ്വരൂപോ വൃതോ ഗുരുഃ .

വിപരീതം കൃതം തേന കർമ മാതൃഹിതായ വൈ .. 24 ..

ദേവേഭ്യോ ദാനവേഭ്യസ്തു സ്വസ്തീത്യുക്ത്വാ പുനഃ പുനഃ .

അസുരാ മാതൃപക്ഷീയാഃ കൃതം തേഷാഞ്ച രക്ഷണമ് .. 25 ..

ദൈത്യാൻ ദൃഷ്ട്വാതിസമ്പുഷ്ടാംശ്ചുകോപ മഘവാ തദാ .

ശിരാംസി തസ്യ വജ്രേണ ചിച്ഛേദ തരസാ ഹരിഃ .. 26 ..

ക്രിയാവൈഗുണ്യമത്രൈവ കർതൃഭേദാദസംശയമ് .

നോചേത്പഞ്ചാലരാജേന രോഷേണാപി കൃതാ ക്രിയാ .. 27 ..

ഭാരദ്വാജവിനാശായ പുത്രസ്യോത്പാദനായ ച .

ധൃഷ്ടദ്യുമ്നഃ സമുത്പന്നോ വേദിമധ്യാച്ച ദ്രൗപദീ .. 28 ..

പുരാ ദശരഥേനാപി പുത്രേഷ്ടിസ്തു കൃതാ യദാ .

അപുത്രസ്യ സുതാസ്തസ്യ ചത്വാരഃ സമ്പ്രജജ്ഞിരേ .. 29 ..

അതഃ ക്രിയാ കൃതാ യുക്ത്യാ സിദ്ധിദാ സർവഥാ ഭവേത് .

അയുക്ത്യാ വിപരിതാ സ്യാത്സർവഥാ നൃപസത്തമ .. 30 ..

പാണ്ഡവാനാം യഥാ യജ്ഞേ കിഞ്ചിദ്വൈഗുണ്യയോഗതഃ .

വിപരീതം ഫലം പ്രാപ്തം നിർജിതാസ്തേ ദുരോദരേ .. 31 ..

സത്യവാദീ തഥാ രാജൻ ധർമപുത്രോ യുധിഷ്ഠിരഃ .

ദ്രൗപദീ ച തഥാ സാധ്വീ തഥാന്യേപ്യനുജാഃ ശുഭാഃ .. 32 ..

കുദ്രവ്യയോഗാദ്വൈഗുണ്യം സമുത്പന്നം മഖേഽഥവാ .

സാഭിമാനൈഃ കൃതാദ്വാപി ദൂഷണം സമുപസ്ഥിതമ് .. 33 ..

സാത്ത്വികസ്തു മഹാരാജ ദുർലഭോ വൈ മഖഃ സ്മൃതഃ .

വൈഖാനസമുനീനാം ഹി വിഹിതോഽസൗ മഹാമഖഃ .. 34 ..

സാത്ത്വികം ഭോജനം യേ വൈ നിത്യം കുർവന്തി താപസാഃ .

ന്യായാർജ്ജിതഞ്ച വന്യഞ്ച തഥാ ഋഷ്യം സുസംസ്കൃതമ് .. 35 ..

പുരോഡാശപരാ നിത്യം വിയൂപാ മന്ത്രപൂർവകാഃ .

ശ്രദ്ധാധികാ മഖാ രാജൻ സാത്ത്വികാഃ പരമാഃ സ്മൃതാഃ .. 36 ..

രാജസാ ദ്രവ്യബഹുലാഃ സയൂപാശ്ച സുസംസ്കൃതാഃ .

ക്ഷത്രിയാണാം വിശാഞ്ചൈവ സാഭിമാനാശ്ച വൈ മഖാഃ .. 37 ..

താമസാ ദാനവാനാം വൈ സക്രോധാ മദവർധകാഃ .

സാമർഷാഃ സംസ്കൃതാഃ ക്രൂരാ മഖാഃ പ്രോക്താ മഹാത്മഭിഃ .. 38 ..

മുനീനാം മോക്ഷകാമാനാം വിരക്താനാം മഹാത്മനാമ് .

മാനസസ്തു സ്മൃതോ യാഗഃ സർവസാധനസംയുതഃ .. 39 ..

അന്യേഷു സർവയജ്ഞേഷു കിഞ്ചിന്ന്യൂനം ഭവേദപി .

ദ്രവ്യേണ ശ്രദ്ധയാ വാഽപി ക്രിയയാ ബ്രാഹ്മണൈസ്തഥാ .. 40 ..

ദേശകാലപൃഥഗ്ദ്രവ്യസാധനൈഃ സകലൈസ്തഥാ .

നാന്യോ ഭവതി പൂർണോ വൈ തഥാ ഭവതി മാനസഃ .. 41 ..

പ്രഥമം തു മനഃ ശോധ്യം കർതവ്യം ഗുണവർജ്ജിതമ് .

ശുദ്ധേ മനസി ദേഹോ വൈ ശുദ്ധ ഏവ ന സംശയഃ .. 42 ..

ഇന്ദ്രിയാർഥപരിത്യക്തം യദാ ജാതം മനഃ ശുചി .

തദാ തസ്യ മഖസ്യാസൗ പ്രഭവേദധികാരവാൻ .. 43 ..

തദാഽസൗ മണ്ഡപം കൃത്വാ ബഹുയോജനവിസ്തൃതമ് .

സ്തമ്ഭൈശ്ച വിപുലൈഃ ശ്ലക്ഷ്ണൈര്യജ്ഞിയദ്രുമസമ്ഭവൈഃ .. 44 ..

വേദീം ച വിശദാം തത്ര മനസാ പരികല്പയേത് .

അഗ്നയോഽപി തഥാ സ്ഥാപ്യാ വിധിവന്മനസാ കില .. 45 ..

ബ്രാഹ്മണാനാഞ്ച വരണം തഥൈവ പ്രതിപാദ്യ ച .

ബ്രഹ്മാധ്വര്യുസ്തഥാ ഹോതാ പ്രസ്തോതാ വിധിപൂർവകമ് .. 46 ..

ഉദ്ഗാതാ പ്രതിഹർതാ ച സഭ്യാശ്ചാന്യേ യഥാവിധി .

പൂജനീയാഃ പ്രയത്നേന മനസൈവ ദ്വിജോത്തമാഃ .. 47 ..

പ്രാണോഽപാനസ്തഥാ വ്യാനഃ സമാനോദാന ഏവ ച .

പാവകാഃ പഞ്ച ഏവൈതേ സ്ഥാപ്യാ വേദ്യാം വിധാനതഃ .. 48 ..

ഗാർഹപത്യസ്തദാ പ്രാണോഽപാനശ്ചാഹവനീയകഃ .

ദക്ഷിണാഗ്നിസ്തഥാ വ്യാനഃ സമാനശ്ചാവസഥ്യകഃ .. 49 ..

സഭ്യോദാനഃ സ്മൃതാ ഹ്യേതേ പാവകാഃ പരമോത്കടാഃ .

ദ്രവ്യഞ്ച മനസാ ഭാവ്യം നിർഗുണം പരമം ശുചി .. 50 ..

മന ഏവ തദാ ഹോതാ യജമാനസ്തഥൈവ തത് .

യജ്ഞാധിദേവതാ ബ്രഹ്മ നിർഗുണം ച സനാതനമ് .. 51 ..

ഫലദാ നിർഗുണാ ശക്തിഃ സദാ നിർവേദദാ ശിവാ .

ബ്രഹ്മവിദ്യാഖിലാധാരാ വ്യാപ്യ സർവത്ര സംസ്ഥിതാ .. 52 ..

തദുദ്ദേശേന തദ്ദ്രവ്യം ഹുനേത്പ്രാണാഗ്നിഷു ദ്വിജഃ .

പശ്ചാച്ചിത്തം നിരാലമ്ബം കൃത്വാ പ്രാണാനപി പ്രഭോ .. 53 ..

കുണ്ഡലീമുഖമാർഗേണ ഹുനേദ്ബ്രഹ്മണി ശാശ്വതേ .

സ്വാനുഭൂത്യാ സ്വയം സാക്ഷാത്സ്വാത്മഭൂതാം മഹേശ്വരീമ് .. 54 ..

സമാധിനൈവ യോഗേന ധ്യായേച്ചേതസ്യനാകുലഃ .

സർവഭൂതസ്ഥമാത്മാനം സർവഭൂതാനി ചാത്മനി .. 55 ..

യദാ പശ്യതി ഭൂതാത്മാ തദാ പശ്യതി താം ശിവാമ് .

ദൃഷ്ട്വാ താം ബ്രഹ്മവിദ്ഭൂയാത്സച്ചിദാനന്ദരൂപിണീമ് .. 56 ..

തദാ മായാദികം സർവം ദഗ്ധം ഭവതി ഭൂമിപ .

പ്രാരബ്ധം കർമമാത്രം തു യാവദ്ദേഹം ച തിഷ്ഠതി .. 57 ..

ജീവന്മുക്തസ്തദാ ജാതോ മൃതോ മോക്ഷമവാപ്നുയാത് .

കൃതകൃത്യോ ഭവേത്താത യോ ഭജേജ്ജഗദമ്ബികാമ് .. 58 ..

തസ്മാത്സർവപ്രയത്നേന ധ്യേയാ ശ്രീഭുവനേശ്വരീ .

ശ്രോതവ്യാ ചൈവ മന്തവ്യാ ഗുരുവാക്യാനുസാരതഃ .. 59 ..

രാജന്നേവം കൃതോ യജ്ഞോ മോക്ഷദോ നാത്ര സംശയഃ .

അന്യേ യജ്ഞാഃ സകാമാസ്തു പ്രഭവന്തി ക്ഷയോന്മുഖാഃ .. 60 ..

അഗ്നിഷ്ടോമേന വിധിവത്സ്വർഗകാമോ യജേദിതി .

വേദാനുശാസനം ചൈതത്പ്രവദന്തി മനീഷിണഃ .. 61 ..

ക്ഷീണേ പുണ്യേ മൃത്യുലോകം വിശന്തി ച യഥാമതി .

തസ്മാത്തു മാനസഃ ശ്രേഷ്ഠോ യജ്ഞോഽപ്യക്ഷയ ഏവ സഃ .. 62 ..

ന രാജ്ഞാ സാധിതും യോഗ്യോ മഖോഽസൗ ജയമിച്ഛതാ .

താമസസ്തു കൃതഃ പൂർവം സർപയജ്ഞസ്ത്വയാധുനാ .. 63 ..

വൈരം നിർവാഹിതം രാജംസ്തക്ഷകസ്യ ദുരാത്മനഃ .

യത്കൃതേ നിഹതാഃ സർപാസ്ത്വയാഽഗ്നൗ കോടിശഃ പരേ .. 64 ..

ദേവീയജ്ഞം കുരുഷ്വാദ്യ വിതതം വിധിപൂർവകമ് .

വിഷ്ണുനാ യഃ കൃതഃ പൂർവം സൃഷ്ട്യാദൗ നൃപസത്തമ .. 65 ..

തഥാ ത്വം കുരു രാജേന്ദ്ര വിധിം തേ പ്രബ്രവീമ്യഹമ് .

ബ്രാഹ്മണാഃ സന്തി രാജേന്ദ്ര വിധിജ്ഞാ വേദവിത്തമാഃ .. 66 ..

ദേവീബീജവിധാനജ്ഞാ മന്ത്രമാർഗവിചക്ഷണാഃ .

യാജകാസ്തേ ഭവിഷ്യന്തി യജമാനസ്ത്വമേവ ഹി .. 67 ..

കൃത്വാ യജ്ഞം വിധാനേന ദത്ത്വാ പുണ്യ· മഖാർജിതമ് .

സമുദ്ധര മഹാരാജ പിതരം ദുർഗതിങ്ഗതമ് .. 68 ..

വിപ്രാവമാനജം പാപം ദുർഘടം നരകപ്രദമ് .

തഥൈവ ശാപജോ ദോഷഃ പ്രാപ്തഃ പിത്രാ തവാനഘ .. 69 ..

തഥാ ദുർമരണം പ്രാപ്തം സർപദംശേന ഭൂഭുജാ .

അന്തരാലേ തഥാ മൃത്യുർന ഭൂമൗ കുശസംസ്തരേ .. 70 ..

ന സങ്ഗ്രാമേ ന ഗങ്ഗായാം സ്നാനദാനാദിവർജിതമ് .

മരണം തേ പിതുസ്തത്ര സൗധേ ജാതം കുരൂദ്വഹ .. 71 ..

കൃപണാനി ച സർവാണി നരകസ്യ നൃപോത്തമ .

തത്രൈകം കാരണം തസ്യ ന ജാതം ചാതിദുർലഭമ് .. 72 ..

യത്ര യത്ര സ്ഥിതഃപ്രാണോ ജ്ഞാത്വാ കാലം സമാഗതമ് .

സാധനാനാമഭാവേഽപി ഹ്യവശശ്ചാതിസങ്കടേ .. 73 ..

യദാ നിർവേദമായാതി മനസാ നിർമലേന വൈ .

പഞ്ചഭൂതാത്മകോ ദേഹോ മമ കിഞ്ചാത്ര ദുഃഖദമ് .. 74 ..

പതത്വദ്യ യഥാകാമം മുക്തോഽഹം നിർഗുണോഽവ്യയഃ .

നാശാത്മകാനി തത്ത്വാനി തത്ര കാ പരിദേവനാ .. 75 ..

ബ്രഹ്മൈവാഹം ന സംസാരീ സദാ മുക്തഃ സനാതനഃ .

ദേഹേന മമ സമ്ബന്ധഃ കർമണാ പ്രതിപാദിതഃ .. 76 ..

താനി സർവാണി മുക്താനി ശുഭാനി ചേതരാണി ച .

മനുഷ്യദേഹയോഗേന സുഖദുഃഖാനുസാധനാത് .. 77 ..

വിമുക്തോഽതിഭയാദ്ഘോരാദസ്മാത്സംസാരസങ്കടാത് .

ഇത്യേവം ചിന്ത്യമാനസ്തു സ്നാനദാനവിവർജിതഃ .. 78 ..

മരണം ചേദവാപ്നോതി സ മുച്യേജ്ജന്മദുഃഖതഃ .

ഏഷാ കാഷ്ഠാ പരാ പ്രോക്താ യോഗിനാമപി ദുർലഭാ .. 79 ..

പിതാ തേ നൃപശാർദൂല ശ്രുത്വാ ശാപം ദ്വിജോദിതമ് .

ദേഹേ മമത്വം കൃതവാന്ന നിർവേദമവാപ്തവാൻ .. 80 ..

നീരോഗോ മമ ദേഹോഽയം രാജ്യം നിഹതകണ്ടകമ് .

കഥം ജീവാമ്യഹം കാമം മന്ത്രജ്ഞാനായന്തു വൈ .. 81 ..

ഔഷധം മണിമന്ത്രം ച യന്ത്രം പരമകം തഥാ .

ആരോഹണം തഥാ സൗധേ കൃതവാന്നൃപതിസ്തദാ .. 82 ..

ന സ്നാനം ന കൃതം ദാനം ന ദേവ്യാഃ സ്മരണം കൃതമ് .

ന ഭൂമൗ ശയനം ചൈവ ദൈവം മത്വാ പരം തഥാ .. 83 ..

മഗ്നോ മോഹാർണവേ ഘോരേ മൃതഃ സൗധേഽഹിനാ ഹതഃ .

കൃത്വാ പാപം കലേര്യോഗാത്താപസസ്യാവമാനജമ് .. 84 ..

അവശ്യമേവ നരകം ഏതൈരാചരണൈർഭവേത് .

തസ്മാത്ത്വം പിതരം പാപാത്സമുദ്ധര നൃപോത്തമ .. 85 ..

സൂത ഉവാച

ഇതി ശ്രുത്വാ വചസ്തസ്യ വ്യാസസ്യാമിതതേജസഃ .

സാശ്രുകണ്ഠോഽതിദുഃഖാർതോ ബഭൂവ ജനമേജയഃ .. 86 ..

ധിഗിദം ജീവിതം മേഽദ്യ പിതാ മേ നരകേ സ്ഥിതഃ .

തത്കരോമി യഥൈവാദ്യ സ്വർഗം യാത്യുത്തരാസുതഃ .. 87 ..

ഇതി ശ്രീദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം തൃതീയസ്കന്ധേ അമ്ബായജ്ഞവിധിവർണനം നാമ ദ്വാദശോഽധ്യായഃ .. 12 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ_03/അധ്യായഃ_12&oldid=75590" ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

-